

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Uden gør det selv-erfaring skal man ikke gå i gang med et helt tag, og det er en klar fordel at have en med, som har prøvet det før.

TIDSFORBRUG:

1-2 uger, afhængigt af hvor mange man er om det, og forudsat at alle materialer ligger klar.

PRIS:

Ca. 34.000 kroner for 148 m²

Tagstenene er lagt klar – en på højkant og en stak ovenpå. Arbejdet på taget kan begynde.

Før var huset forsynet med en tilbygning med fladt tag. Nu er tagkonstruktionen forlænget og forsynet med fast undertag og tegl.

Tegl på toppen

Med en levetid på op mod 100 år er tegl en sikker løsning, når der skal nyt tag på huset. Og er huset af ældre dato, er der næsten ikke andet valg.

Det bliver næppe mere klassisk: Et gammelt husmandssted skal naturligvis have tegltag, når det skal renoveres.

Henning og Lise var i hvert fald ikke i tvivl, da de havde forlænget deres tag og forsynet det med et fast undertag i luksusklassen. Røde teglsten skulle der til. Så sådan blev det.

Forinden havde parret med venners hjælp lagt undertaget, så dets lægter passede til teglene. Lægteafstanden skal naturligvis undersøges, inden

man bestemmer sig for, hvilket tagmateriale man vil have på toppen, så man kan sikre det rette underlag for selve tagbeklædningen.

Og så kan det varmt anbefales at invitere et par venner med på sådan en opgave. For selv om man som Henning er en erfaren tømrer og sagtens kan klare det hele selv med lidt hjælp fra kæresten, så er det ret tungt arbejde at slæbe teglstenene op på taget – og det går altid hurtigere, når man er flere om så omfattende en opgave.

Frit farvevalg på tegl

Henning og Lise har valgt en klassisk teglsten i farven naturrød, men der er mange andre muligheder. Farvevalg og muligheder for forskellige typer glasering er mange. Har du specielle ønsker til farven, så kig dig for hos forskellige teglfabrikanten. Der skal nok være en, der har lige den farve, du drømmer om. De viste eksempler er fra samme leverandør, som Henning og Lise har brugt, og stenene er af samme fabrikat og type som dem, du ser i denne artikel.

Fotos: Pro-File A/S

Bordeaux

Grøn edel

Blå edel

Sort edel

Nedefra og op

Teglstenene lægges nedefra og opefter, da de jo skal overlappe hinanden. For at sikre sig, at antallet af sten går op, så der både startes og slutes med en hel sten, er man nødt til at prøveoplægge fx tre sten, som man måler ud fra.

Ved falstegl som her skal du gå ud fra teglernes "dækning", jf. producentens specifikationer, og beregne nøjagtigt, hvor meget tre tagsten fylder i bredden, for at antallet går op i tagets bredde. Afmærk tre tagstens bredde i hele tagets længde og hele vejen op, så ligger stene- ne lige til sidst.

1 Fuglestop. Et gitter, der normalt sømmes på tagfoden, så småfugle ikke kan komme ind under tagstenene og slå sig ned. Henning vil ikke sømme i taget, så han limer fuglestoppet fast med silikone og lader det tørre i 3 døgn.

2 Fuglestoppet lægger sig ned, når tagstenene lægges på, og stopper effektivt for hullerne inde under stenene.

3 En kran er en stor hjælp, når de tunge tagsten skal op på taget. Henning er så heldig at have en ven med kranbil. Alternativet er hårdt arbejde – men god motion.

4 En sten på højkant, resten ovenpå. Sådan skal det gøres. Men der er mange tagsten, så Lise er kommet på hårdt arbejde.

5 Ud fra tagfirmaets specifikationer streges placeringen af tagstenene op med kridtsnor for hver tredje sten i tagets længderetning på alle de vandrette lister, så taglæggerarbejdet bliver præcist.

SIKKERHED

Lej et godkendt stillads. Der er langt ned til jorden, hvis man er så uheldig at falde ned af taget. En professionel håndværker skal bruge stillads til denne slags opgaver, så det bør vi andre naturligvis også gøre.

WWW

Hvad er der indenunder? På www.goerdetselv.dk kan du se det arbejde, der gik forud for teglbelægningen: forlængning af de eksisterende spær og lægning af fast undertag.

6 Tagstenene "bindes" fast med særlige teglbinderne, der gøres fast rundt om lægterne. Uden afstandslister mellem spær og undertag havde det været umuligt at fastgøre binderne.

7 De første tre sten lægges op og rettes til sideværts, indtil det passer med opmærkningen. De kan reguleres med nogle få millimeter.

Sådan ser taget ud indenunder

Forudsætningen for et solidt tegltag er naturligvis, at spær, undertag mv. er lige så solidt som selve teglstenene. Her er der etableret nye spær og et fast undertag af krydsfiner med tagpap.

Beslaget holder rygningssplanken.

Krydsfinerplader udgør et solidt undertag.

Lægter understøtter teglstenene.

Afstandslister sikrer ventilation.

Tagpap beskytter undertagspladerne.

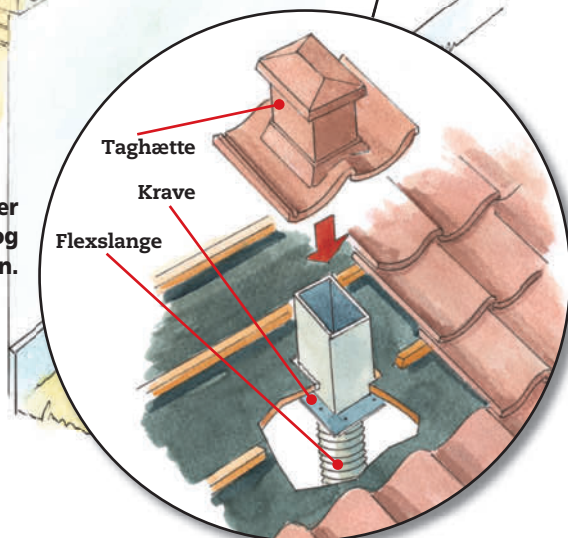
Udluftningskanalen er skruet fast nedefra og tætnet langs kanten.

Undertag:

• Nåletræskrydsfiner, 15 mm, Europly • Tagpap, Icopal • Alutagfod, Icopal

Tagdækning:

• Afstandslist, 25 x 50 mm • Lægter, 38 x 56 mm • Tagsten Nibra naturrød, Pro-File

Rundt om vinduer

De fleste vil under taglægningen nok støde på forhindringer i form af vinduer, udluftningsventiler og lignende.

Her bliver arbejdet en anelse sværere, end når man bare skal lægge tagsten på tagsten, men har du håndteret en vinkelsliber før, skal det nok gå.

Det vigtigste her er, at du sørger for at være omhyggelig med inddækningerne. For netop her hvor tagfladen brydes, er der risiko for utætheder. Så de minutter, du ofrer på ekstra omhyggelighed her, sparer du i tid og ærgrelser inde i huset, hvor der ellers kan trænge regnvand og smeltet sne ind og ødelægge tapet, møbler mv.

1 Tagsten, som er skåret til ved fx tagvinduer og skorsten, limes fast. Hertil bruges en speciel tagstensklæber (i dette tilfælde Dana Tagstensklæber 525).

2 Stenene placeres omhyggeligt i limen og presses fast. Limen er tør i løbet af nogle timer.

3 De valgte tagsten er ret høje, så hvis inddækningen ved tagvinduerne ikke skal have direkte bagfald, må der tages lidt af dem. De skæres skråt af med vinkelsliberen.

4 Tagstenene omkring vinduet skæres til med vinkelsliberen. Her skærer Henning et hak, der passer rundt om det øverste af et tagvindue.

5 Stenen med hakket passer nøjagtigt rundt om tagvinduet. Men der gik et par sten til, før det lykkedes. Inddækningen bankes på plads med en gummihammer eller en tom vinflaske.

Hul til udluftning

1 Pvc-taghætten er noget billigere end den tilsvarende i porcelæn, så har Henning og Lise valgt at spare. Hatten er købt sammen med tagstenene, så det passer sammen.

2 Det kvadratiske rør er isoleret med styropor og føres gennem undertaget og fastgøres nedefra. Der tættes med silikonefugemasse ovenfra. Her er det udluftning fra emhætten.

3 Taghætten er monteret på en plastictagsten, så den er nem at passe ind imellem de øvrige sten uden tilskæringer.

Henning ved et af de sværeste steder: rundt om et tagvindue. Det krævede et par forsøg, men så passer tagstenen også på millimeter.

SIKKERHED

Handsker og briller er en forudsætning for at arbejde med vinkelsliber. Vinkelsliberen topper listerne over ulykker med skærende værktøj, så vær forsigtig under arbejdet.

TIPS

Inddækninger/skorter.

Omkring vinduer kan der bankes på plads med en gummihammer. Men det kan afsætte mærker på taget, så en vinflaske, der passer i tagets bølger, kan være et godt alternativ (men vær forsigtig!).

Tagryggen

Da Henning og Lise havde lagt deres undertag, var det blevet vinter. Dårligt vejr og julehygge betød en pause i projektet med at lægge nyt tag. Derfor ventede de med at gøre tagryggen klar til rygningstenen. I stedet lod de tagpappet overlæppe oppe på tagryggen, så undertaget var beskyttet mod vejr og vind.

Da det blev forår, var de klar til at lægge tagsten, og til sidst kom så den manglende rygning.

Rygningen består af en rygningssplanke, som Henning selv har konstrueret af lister og krydsfiner. Oven på den er rygningstenene fastgjort med særlige beslag og tætnet med silikone.

1 Rygningssplanken består af tre lister magen til afstandslisterne mellem undertag og taglægter. Listerne er adskilt af klodser af krydsfiner (overskud fra undertaget).

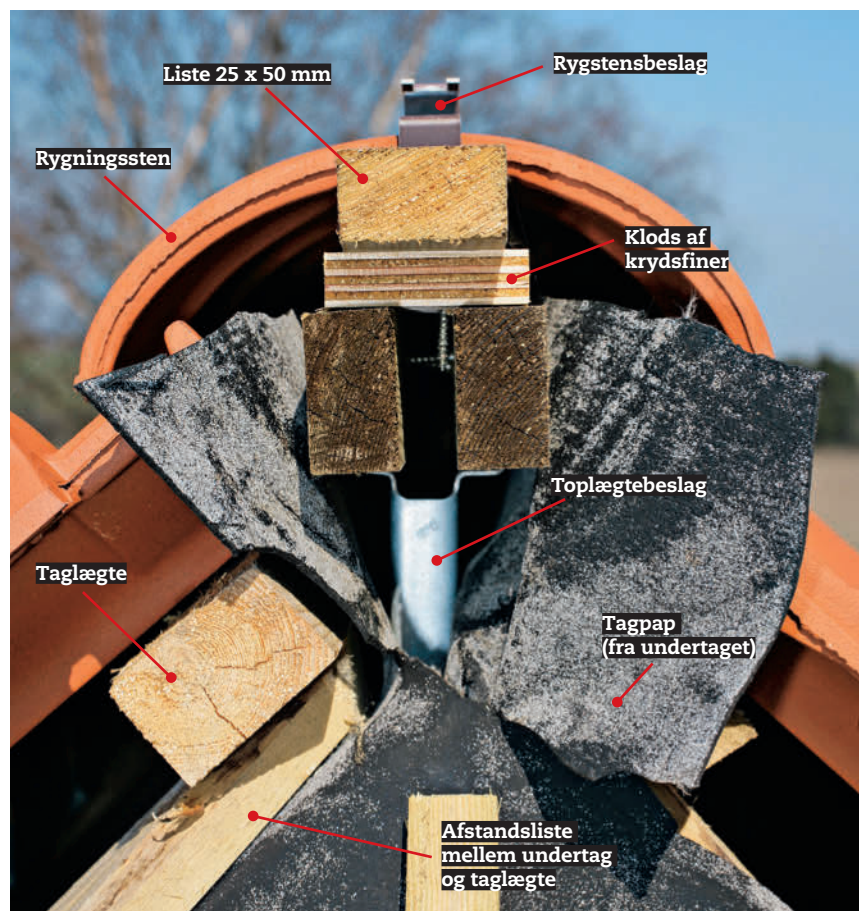
2 Tagpappet er hæftet på siden af rygningssplanken. Luften fra undersiden af taget kan nu frit ventilere.

Sådan er tagryggen bygget op

Udgangspunktet for tagryggen er Hennings hjemmelavede rygningssplanke. Den består af tre lister 25 x 50 mm høvlet træ. De er adskilt med stumper af krydsfiner og fastgjort med toplægtebeslag.

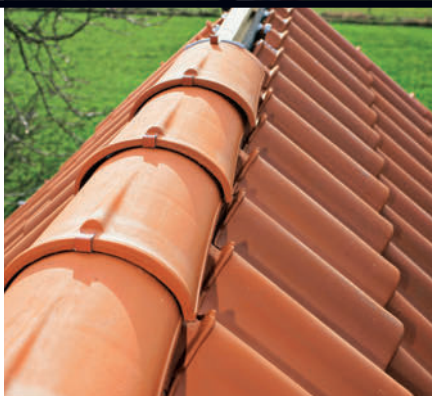
Tagpappet er ført op og hæftet fast på siden af rygningssplanken.

Rygningstenene sidder fast i rygningssplanken med rygstensbeslag og er tætnet med silikone.

3 Rygstensbeslagene monteres i rygningsplanken og hægtes fast i den næste rygningssten. Tagstensklæber sikrer, at samlingen bliver tæt.

4 Lag på lag ligger rygningsstenene. De holdes fast af beslagene, som dækkes af den næste sten osv.

5 Den færdige rygning. Beslagene er usynlige ligesom silikonelimen, men rygningen ligger fast og er tæt.

Lidt over et halvt år tog det for Henning og Lise at forlænge tagkonstruktionen, lægge fast undertag og tegltag. Vil du se, hvordan de gjorde fra start til slut, så se med på www.goerdetselv.dk eller i Gør Det Selv nr. 8 og 9, 2007.